

Luftforurensning og industri

Erfaringer fra Kristiansand kommune

Solvor B. Stølevik

Denne presentasjonen

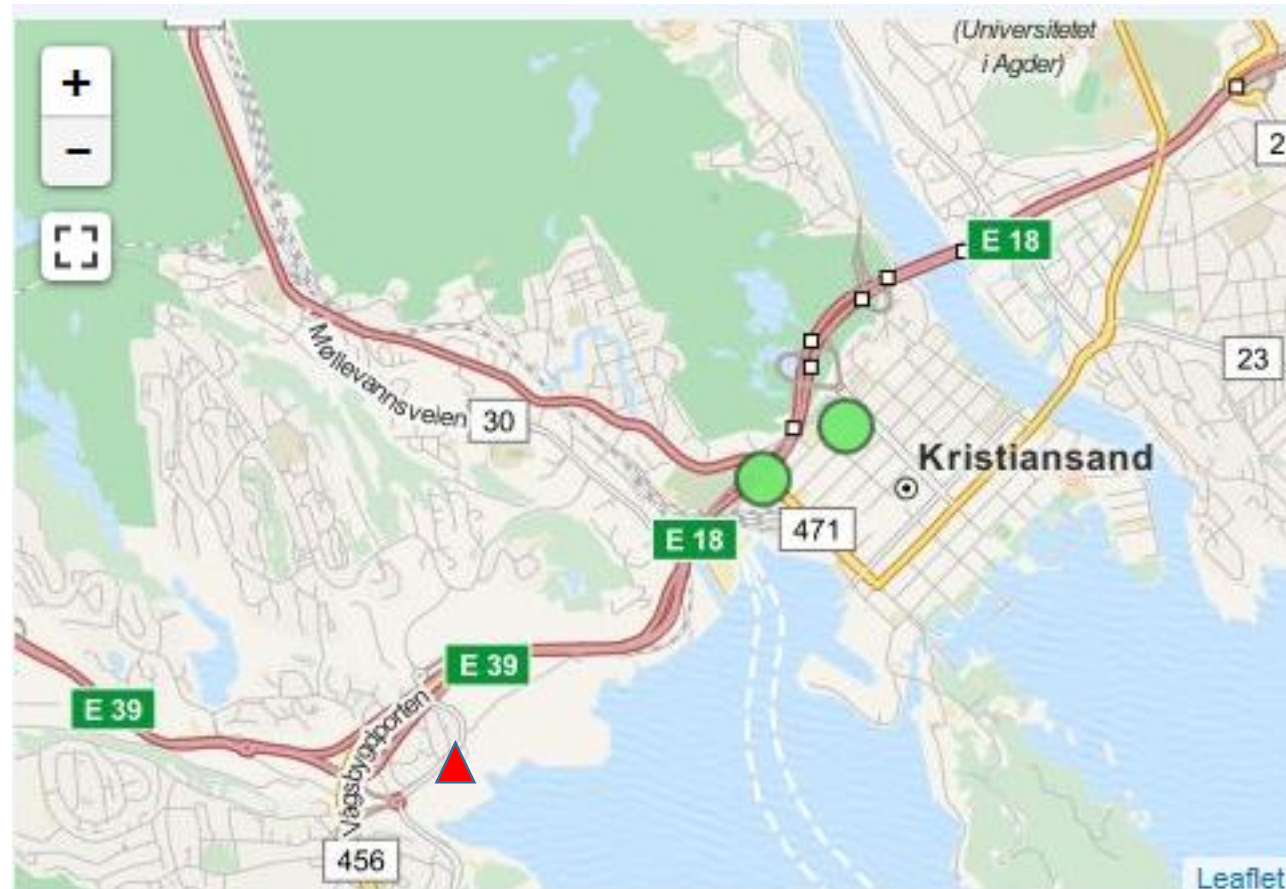
- Status for luftkvalitet i Kristiansand. Hvilke komponenter sliter dere med?
- Hvilke tiltak gjør dere?
- Hvordan skiller industri seg fra andre anleggseiere?
- Hvilke utfordringer møter dere på i deres arbeid med lokal luftforurensning fra industri?

Overvåkning luftkvalitet

3 målestasjoner i Kristiansand

- Gartnerløkka (transport og vedfyring)
- Stener Heyerdalsparken (transport og vedfyring)
- Hannevika (industri)

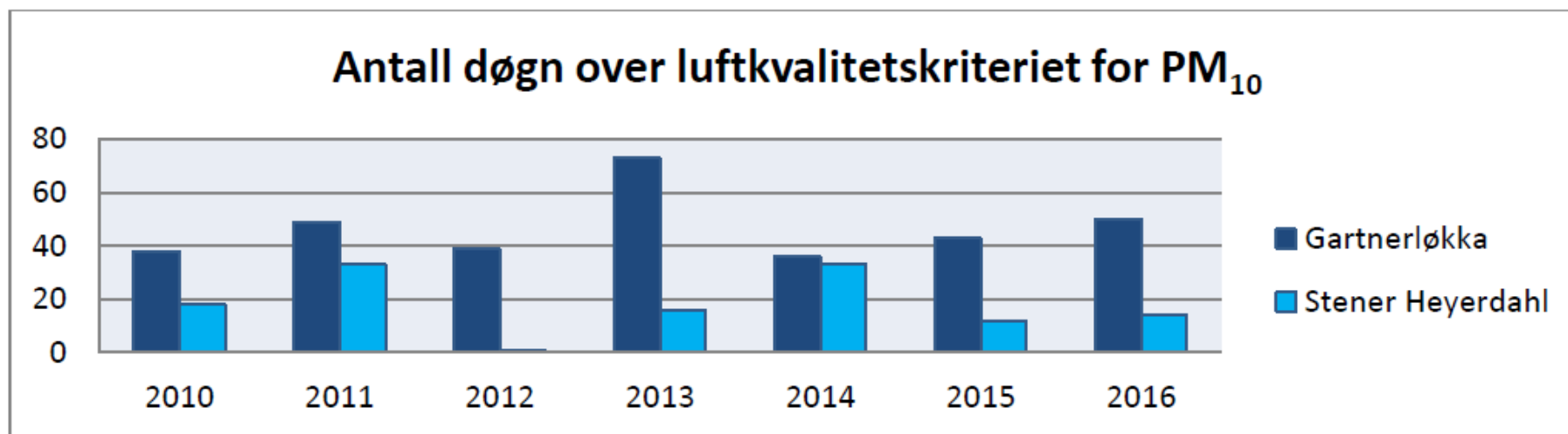
www.luftkvalitet.info

Status luftkvalitet i Kristiansand

Svevestøv og nitrogendioksid

- Forskriftskrav overskrides ikke for nitrogendioksid, svevestøv og benzen
- Luftkvalitetskriteriene for svevestøv overskrides

Figur 2: Antall døgn med høyere nivåer av svevestøv (PM₁₀) enn luftkvalitetskriteriet (30 µg/m³).

Luftkvalitetskriteriet er nivåer som de aller fleste kan utsettes for uten at det oppstår skadevirkninger på helse.

www.kristiansand.kommune.no

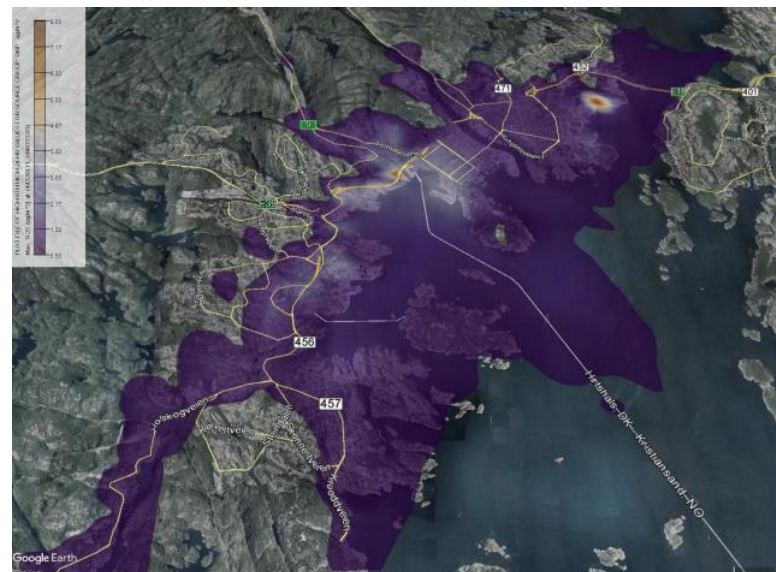

Kilder til luftforurensning

Svevestøv

- kilder, bidrag og spredning
- grunnlaget for luftsonekart

Skipstrafikk

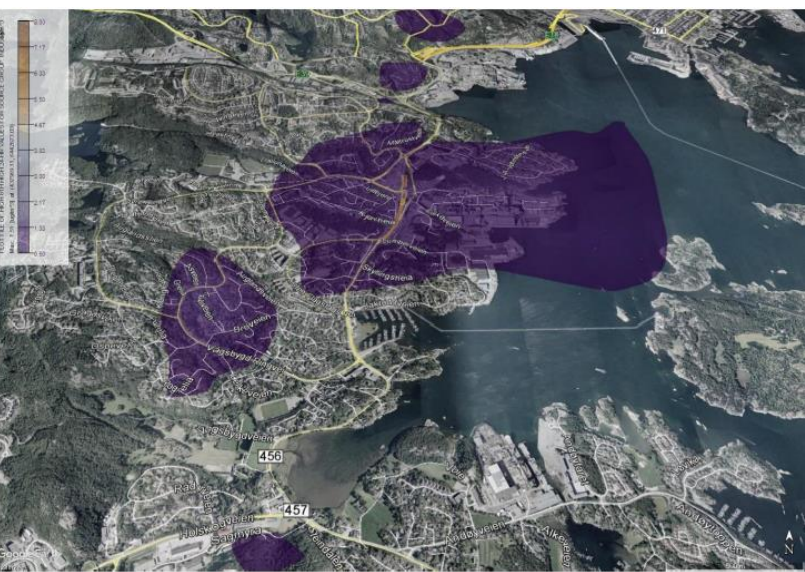
Figur 8: Kartet viser 8.høyeste døgnkonsentrasjon av PM₁₀ fra skipstrafikk (skala strekker fra 0,5 – 8 µg/m³)

Veitrafikk

Figur 10: 8. høyeste døgnkonsentrasjon av PM₁₀ fra veitrafikk (skala strekker seg fra 0,5 – 8 µg/m³).

Industri

Figur 4: Kartet viser 8.høyeste døgnkonsentrasjon av PM₁₀ fra industriutslipp (skala strekker fra 0,5 – 8 µg/m³)

Vedfyring

Figur 3: Kartet viser spredning av PM₁₀ fra vedfyring beregnet som 8.høyeste døgnkonsentrasjon (skala strekker seg fra 0,5 – 8,0 µg/m³)

Flytrafikk

Figur 6: Kartet viser 8.høyeste døgnkonsentrasjon av PM₁₀ fra flytrafikk på Kjevik (skala strekker seg fra 0,5 – 8 µg/m³)

Kilder til luftforurensning

Nitrogendioksid

- kilder, bidrag og spredning
- grunnlaget for luftsonekart

Industri

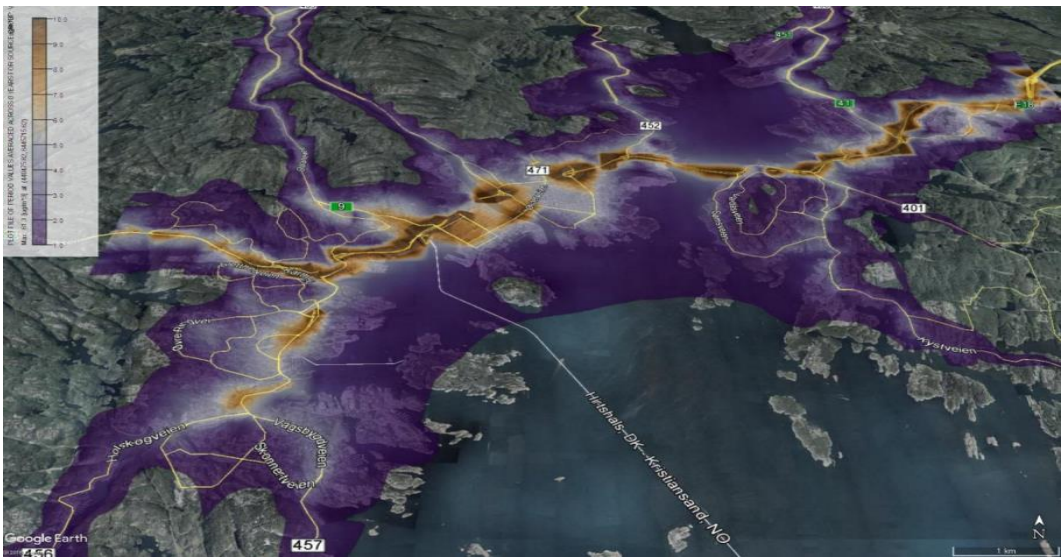
Flytrafikk

Skipstrafikk

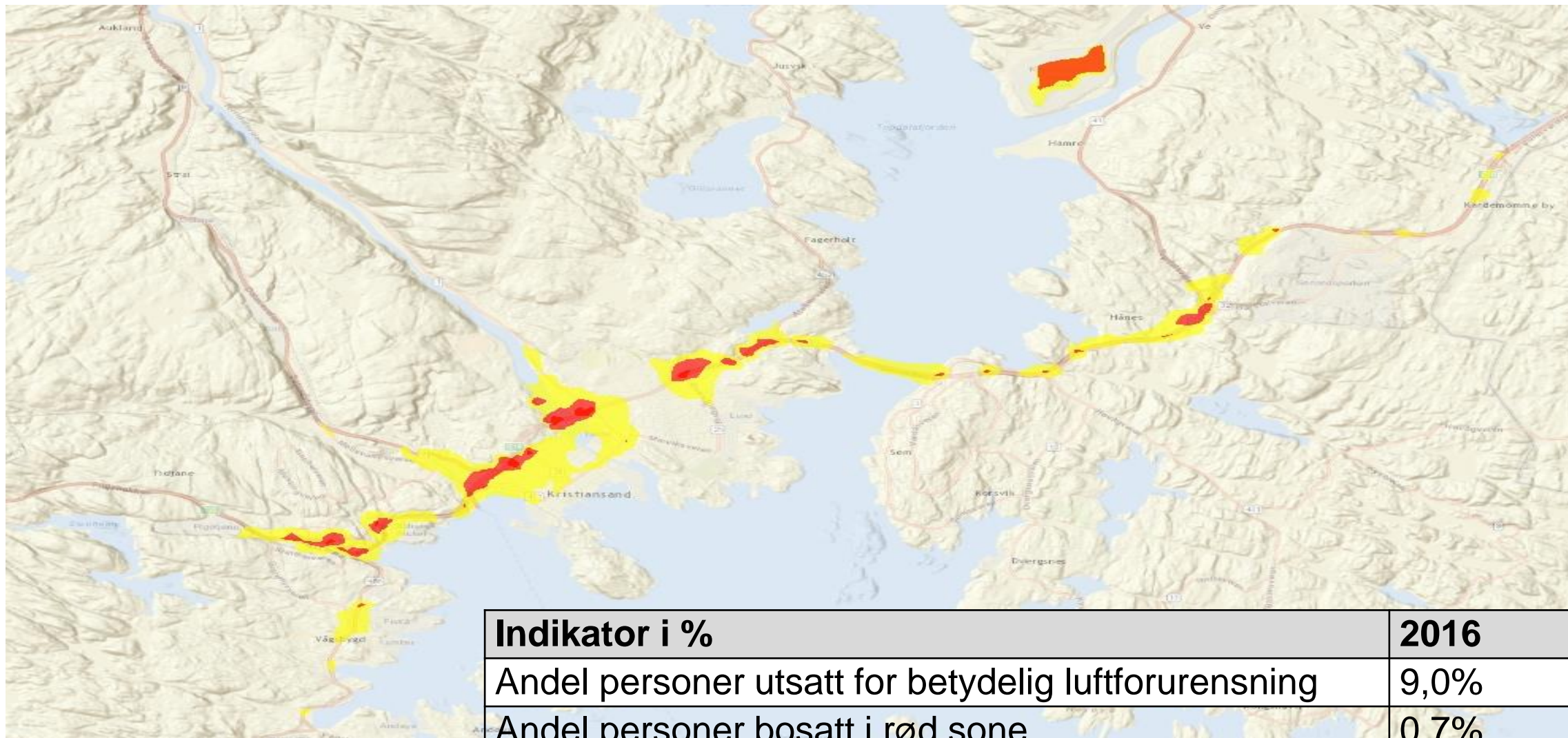

Veitrafikk

Luftsonekart – alle kilder

Indikator i %	2016
Andel personer utsatt for betydelig luftforurensning	9,0%
Andel personer bosatt i rød sone	0,7%
Andel personer bosatt i gul sone	8,3%

Industri

- Elkem Solar, Elkem Carbon og Glencore Nikkelverk
- Industrien er ikke en betydelig kilde til svevestøv og NO₂ forurensning i Kristiansand mtp lokal luftkvalitet
- Målestasjon nær Glencore Nikkelverk, men ingen målestasjon nær Elkem

	Utslipp (tonn/år)	
Kilde	NO _x	PM ₁₀
Flyplassen	100	5
Vedfyring	0	151
Skipstrafikk	592	29
Industri	207	10
Veitrafikk	522	33
TOTAL:	1421	232

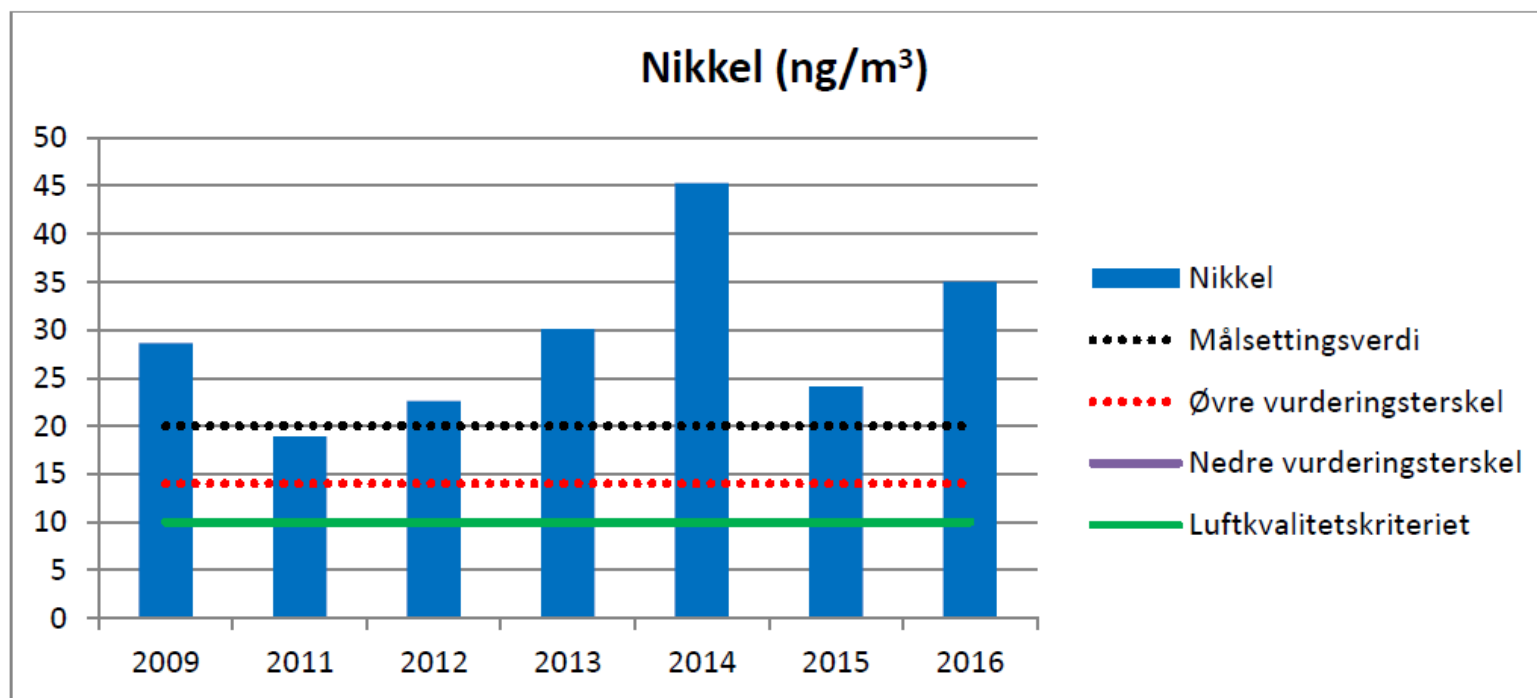

Status luftkvalitet i Kristiansand

Industri

- Målsettingsverdien for nikkel har blitt overskredet flere år
- Luftkvalitetskriteriene for nikkel overskrides

Figur 6: Resultater av luftkvalitetsmålinger for nikkel i Kristiansand. Målsettingsverdien i forurensningsforskriften overskrides. Gjeldende målsettingsverdi for nikkel i henhold til forskrift er 20 ng/m³. I tillegg vises øvre og nedre vurderingsterskel som utløser plikter iht forskriften, og luftkvalitetskriteriet som er nivåer som de aller fleste kan utsettes for uten at det oppstår skadevirkninger på helse.

www.kristiansand.kommune.no

Hvordan skiller industrien seg fra andre anleggseiere?

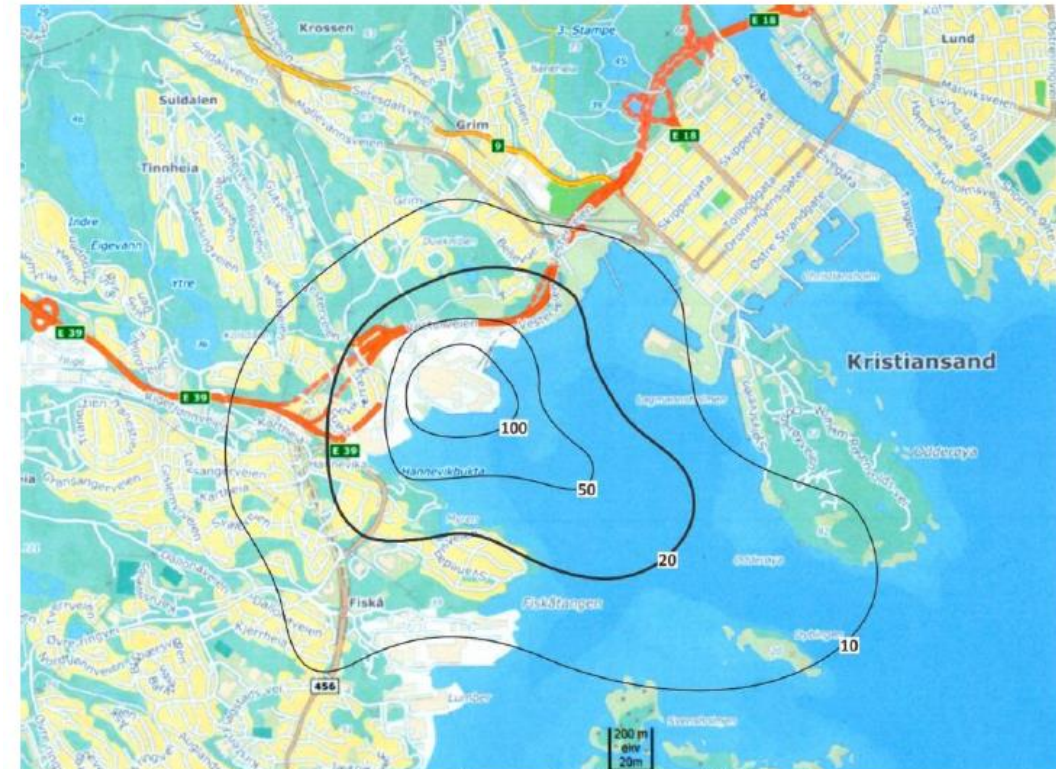
- Industrien har utslippstillatelse som gis av Miljødirektoratet eller Fylkesmannen
- Lite sammenligningsgrunnlag ifht tiltak for å redusere utslipp

Hvilke utfordringer møter dere på i deres arbeid med lokal luftforurensning fra industri?

- Utslippstillatelsen og ivaretagelse av forskrifts-krav for lokal luftkvalitet
  - Hvem ivaretar hva?
- Glencore Nikkelverk
  - Fornyet utslippstillatelse i 2015
  - Informasjon om brudd på målsetningsverdi for nikkel i 2015
  - Vedtak om tiltaksutredning i 2016

Figur 8: Beregnet årsmiddelkonsentrasjon rundt Glencore Nikkelverk
Tiltaksutredning for utslipp av nikkel til luft

Hvilke utfordringer møter dere på i deres arbeid med lokal luftforurensning fra industri?

- Elkem Carbon
  - Søkt om ny utslippstillatelse
  - Størst utslipp av arsen i Norge
  - Betydelig utslipp også av andre stoffer
  - Har dialog med Miljødirektoratet ifht ivaretagelse av lokal luftkvalitet
- Arealplanlegging

Hvilke utfordringer møter dere på i deres arbeid med lokal luftforurensning fra industri?

Utarbeidelse av tiltaksutredninger:

- Hvilke tiltak kan gjøres?
  - Lite sammenligningsgrunnlag
- Hvilken effekt har tiltak?
- Veiledning for tiltaksutredning virker ikke tilpasset industri
  - Politisk vedtatt handlingsplan
  - Plan for episoder med høy luftforurensning

Innovasjonsprosjekter

Ny data- og kommunikasjon strategi som virkemiddel for mer effektiv forvaltning av lokal luftkvalitet på steder med befolkningsnær industri

- Sendt inn søknad om midler til forprosjekt (NFR - FORKOMMUNE)
- Kristiansand kommune prosjektleder
- Samarbeid med Sarpsborg kommune og Teknova
- Hovedmål å danne grunnlaget for et innovasjonsprosjekt om forvaltning av lokal luftkvalitet i norske byer eller tettsteder med befolkningsnær tungindustri
- Visjonen er å fornye arbeidsmetodene internt i kommunene for hvordan man skal dokumentere og informere om luftkvaliteten med fokus på industriutslipp

Innovasjonsprosjekter

ENSENSE prosjekt

- Eyde klyngen
- Teknova prosjektleder
- Mål å utvikle nye målemetoder for diffuse utslipp fra industri for enklere å kunne nå målet om nullutslipp
- Metaller i svevestøv

HVA SKJER		 Se hele kalenderen >
3 nov	Den store pengedagen Lindesnesregionens Næringshage, Hollendergata 3, Mandal	
14 nov	Eyde Future Lab Workshop Grønt Senter	
15	Fagsamling i Eyde Prosjektledelse Slangerø, Nikkebukt	

[Eydecluster.com](#) > [Aktuelt](#) > [2017](#) > [Skal utrede – og minimalisere diffuse utslipp](#)

Skal utrede – og minimalisere diffuse utslipp

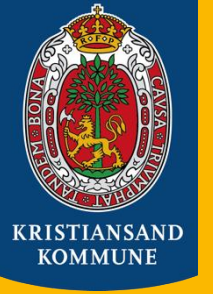
24. oktober 2017

Inspirert av nullutslippsvisjonen, skal et prosjekt innenfor ENSENSE-gruppen, jobbe frem nye målemetoder for å kunne forstå og dokumentere diffuse utslipp som er utenfor det tradisjonelle pipeutslippet.

www.eydecluster.com

Kristiansand kommune

Telefon 38 07 50 00

postmottak@kristiansand.kommune.no

kristiansand.kommune.no

Luftforurensning og industri

Erfaring fra Kristiansand kommune

Solvor B. Stølevik

Solvor.Stolevik@kristiansand.kommune.no